

objaśnienia znaków do szlakówek Pomorskich Szlaków Kajakowych

- Szlak kajakowy, kierunek spływu
- Kilometr szlaku w górę rzeki (w km)
- Odległość punktu do szlaku rzeki na danym kilometrze
- Początek/koniec szlaku
- Początek/koniec dziennej odcinka szlaku
- Przystań kajakowa; przystań żeglarska
- Stacja wodna; miejsce wodowania
- Przenoska, przewózka
- Niebezpieczne miejsce; elektrownia
- Jaz, spiętrzenie, próg; zakaz pływania
- Most; kładka, pomost; akwedukt; śluza
- Hodowla ryb
- Pole biwakowe; kąpielisko; plaża
- Rzeka; kanał
- Jezioro, zbiornik wodny; bagno, teren podmokły
- Kościół, klasztor; inny obiekt sakralny; kapliczka
- Zamek; muzeum; pomnik
- Pałac, dwór; zabytkowy park; leśniczówka
- Młyn; inny zabytek; ciekawy obiekt krajoznawczy
- Posterunek policji; szpital, przychodnia; apteka
- Market; sklep spożywczy; poczta
- Obiekt noclegowy; gastronomia; bankomat
- Informacja turystyczna; wiaty turystyczne; miejsce odpoczynku
- Parking; przystanek autobusowy; Miejsce Obsługi Rowerystów
- Wieża widokowa; punkt widokowy; stadion, boisko
- Rezerwat przyrody; pomnik przyrody
- Teren zabudowany; teren przemysłowy; piasek
- Las; park; łąka
- Sad, ogród; inny teren zielony; cmentarz
- Autostrada
- Droga ekspresowa
- Droga krajowa
- Droga wojewódzka
- Droga powiatowa; droga lokalna
- Droga polna, leśna
- Linia kolejowa; stacja
- Nieczynna linia kolejowa
- Lotnisko
- Granica województwa
- Park narodowy
- Park krajoznawczy

europilot
ul. St. Konarskiego 3; 01-355 Warszawa
tel./fax 22 664 90 91
e-mail: biuro@europilot.com.pl
www.europilot.com.pl

Przebieg szlaków oraz schematy przenoski mają charakter orientacyjny

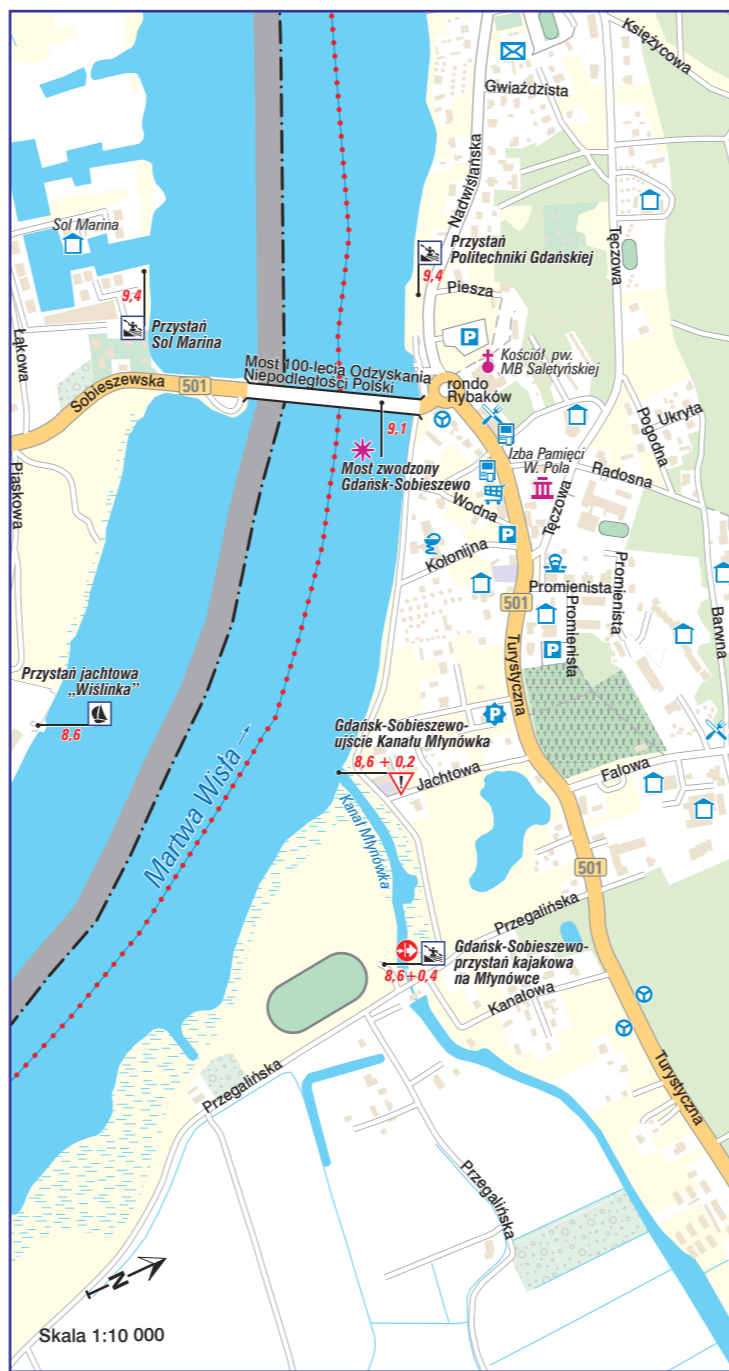
Odcinek 1
Błotnik – Gdańsk Sobieszewo (10,4 km)

Odcinek 2
Gdańsk Sobieszewo – Gdańsk Stocznia Cesarska (11,8 km)

Gdańsk (Sobieszewo) – plan miasta

Gdańsk (Górki Wschodnie i Zachodnie) – plan miasta

Gdańsk (Stogi) – plan miasta

Pomorskie Szlaki Kajakowe

Pomorskie
tu się pływa

szlak kajakowy
Wisła Martwa,
Wisła Śmiała

kajaki.pomorskie.eu

Pomorskie Szlaki Kajakowe

Wisła Martwa, Wisła Śmiała

ABC KAJAKARZA

- Dobijanie do brzegu, wsiadanie/wysiadanie**
- » Dobijaj do brzegu pod prąd.
 - » Wsiadaj/wysiadaj z kajaka ustawionego dziobem w górę rzeki.
- Wywrotka**
- » Po wywrotce nie odwracaj kajaka, doprowadź go do brzegu.
 - » Ratuj najpierw człowieka, potem sprzęt.
- Pamiętaj**
- » Rzeczy zabezpiecz przed zamoczeniem (wodoszczelne worki) i zgubieniem w wodzie (przywiąż).
 - » Zabierz mapę szlaku (miejsca niebezpieczne, biwaki, atrakcje).
 - » Weź gotówkę.
 - » Naładuj telefon.
- Obserwacja**
- » Obserwuj powierzchnię wody przed dziobem kajaka, zmarszczki, fale czy wiry to zapowiedź podwodnych przeszkód do ominięcia.
 - » Obserwuj zmiany pogody.
- Zachowanie**
- » Nie wsiadaj i nie pływaj po spożyciu alkoholu.
 - » Zwracaj uwagę na innych.
 - » Pomagaj innym w razie potrzeby.
 - » Nie przeceniaj swych sił.
 - » Zachowaj ostrożność, nie pływaj samotnie.
 - » Pływaj w kamizelce ratunkowej.
 - » Biwakuj w bezpiecznych miejscach (nie na wyspach na rzece).
 - » Śmieci pakuj w worki, zostawiaj w miejscach wyznaczonych.
 - » Przed wypłynięciem zapoznaj się z trasą spływu, informacjami o rzece i pogodzie.
 - » Zachowaj szlak: na przodzie grupy płynie przewodnik, na końcu ratownik lub najsprawniejsza osada.
 - » Unikaj spływania przez sztuczne progi, przenieś kajak brzegiem.
 - » Zapisz w telefonie numery służb ratunkowych.
 - » W razie wypadku powiadom służby ratownicze.

- Ważne numery telefonów:**
- 112 (alarmowy)
 - 601 100 100 (ratunkowy nad wodą)
 - 58 3094911 (WIOŚ)
 - 52 3391100 (RZGW w Bydgoszczy)
 - 58 3261888 (RZGW w Gdańsku)
 - 91 4411200 (RZGW w Szczecinie)
 - 22 4701000 (Infolinia Wód Polskich)

Facebook: PomorskieSzlakiKajakowe
kajaki.pomorskie.eu

Na brzegu południowym znajduje się ujściowy odcinek Optywu Mottawy, w której znajdują się małe przystanie żeglarskie i kajakowe. Mijamy Most Siennicki i ukazuje się Martwa Wisła w okolicy Polskiego Haka. W tym miejscu rzeka rozlewa się szeroko. Od tego miejsca rozpoczynają się wody portowe. Dawniej to tutaj kończyły się wiślane „flisy” – czyli spław drewna. Płynąc Martwą Wisłą przez Polski Hak, należy się trzymać południowego brzegu. Spływ zakończyć można na Mottawie w centrum Gdańska lub na przystani kajakowej w Stoczni Cesarskiej.

Oczywiście, równie dobrze z tych miejsc spływ Martwą Wisłą można zacząć, płynąc w przeciwnym kierunku.

Półwysp **Polski Hak** wcięty między Mottawę i Martwą Wisłą, to dawne tradycyjne miejsce odpoczynku flisaków spławiający tratwy Wisłą do Gdańska. Później były tu miejskie ogrody, w XIX wieku stanęła stocznia Klawittera, a dziś planowane jest osiedle mieszkaniowe.

Szlak kajakowy Wisły Śmiałej

Wisła Śmiała to zaledwie 3-kilometrowy szlak wodny ujściowej odnogi Wisły, rozpoczynający się w Górkach Wschodnich przy rozwidleniu Martwej Wisły i prowadzący do morza. Najczęściej jest to fragment spływu Martwą Wisłą. Trzeba na nim zachować szczególną ostrożność. Wzdłuż lewego brzegu znajduje się kilka przystani jachtowych i nowa przystań kajakowa na terenie dawnego przystanku tramwaju wodnego. Na brzegu prawym w Górkach Wschodnich mieści się mała, prywatna przystań, która znajduje się w restauracji obok rezerwatu Ptasi Raj. Dalej kamienna grobla na prawym brzegu oddziela rzekę od rozlewisk, objętych ochroną jako rezerwat Ptasi Raj.

Brzegi nie są wygodne do wsiadania, jest głęboko, rzeka płynie dość szybko i jest szeroka, a zwłaszcza przy silniejszym wietrze bliskie morze powoduje na niej duże fale. Torem wodnym poruszają się jachty oraz statki morskie i śródlądowe. Na szlak i wody morskie mogą wypływać tylko doświadczeni kajakarze. Pływanie tym szlakiem wymaga zgody Kapitanatu Portu Gdańsk.

Wisła Śmiała rozpoczyna się w miejscu dawnej śluzy na przewężeniu Martwej Wisły, jej ujście otaczają falochrony. Odnoga powstała zimą w 1840 roku, gdy zator lodowy na Wiśle spiętrzył nurt rzeki, a ta przerwała wał wydomy w okolicach wsi Górki i gwałtownie popłynęła do morza. Można tu zobaczyć fok i rzadkie gatunki ptaków morskich i wędrownych w rezerwacie „Ptasi Raj”. Od ujścia Wisły do terminalu kontenerowego ciągnie się szeroka, piaszczysta plaża w **Górkach Zachodnich** długości 4 kilometrów, oddzielona od miasta pasem zalesionych wydm.

Akademii Nauk. Znajduje się tu również Rezerwat „Ptasi Raj”, który chroni ujście Wisły Śmiałej, szuwar i wydmy oraz łęgowską rzadkich ptaków morskich, lęgowych i wędrownych, w tym wielotysięczne stada gęsi. To płytkie rozlewiska, zamulone i porośnięte trzcinami jeziora Ptasi Raj i Karaś, oddzielone kamienną groblą od Wisły Śmiałej. Od strony morza ciągnie się Mierzeja Messyńska z wydmami porośniętymi trawami. Przez rezerwat prowadzi ścieżka przyrodniczo-dydaktyczna z dwiema wieżami obserwacyjnymi. Jest też stacja ornitologiczna Polskiej Akademii Nauk, mieszcząca się w budynku dawnej bazy lotniczej.

Odcinek za przesmykiem, dawniej zamknięty śluzą i umocnieniami miasta, prowadzi przez tereny przemysłowe. Za zabudową **Górek Zachodnich** widać potężne zbiorniki paliw, instalacje i kominy gdańskiej rafinerii.

Dzielnica mieszkalna Górk Zachodnie na **Wyspie Stogi**, to część wsi Górki, po powodzi z 1840 roku oddzielona od części wschodniej przez Wisłę Śmiałą. Są tu stocznie i przystanie żeglarskie oraz **Rafineria Lotos** koncernu paliwowego Orlen (zbiorniki paliwowe), drugi co do wielkości zakład petrochemiczny w kraju, zbudowany w latach 70. XX wieku, przetwarzający ropę naftową z rurociągu „Przyjaźń” i przeładowywaną tankowcami z Naftoportu. Górk Zachodnie to znane centrum żeglarstwa w Polsce. To w rzeczywistości zespół kilku portów jachtowych położonych nad zachodnim brzegiem Wisły Śmiałej. Przystanie znajdują się na obszarze rozlewiska Wisły Martwej co czyni je naturalnymi portami schronienia, choć przy silnych wiatrach północnych, którym towarzyszy tzw. „cofka”, pływanie się w tym miejscu może być utrudnione.

Po wypłynięciu w zabudowane tereny dzielnicy Stogi i Rudniki, i minięciu rafinerii, wzdłuż obu brzegów rzeki zlokalizowanych jest kilka marin i przystani. Dalej po przepłynięciu pod drogowym mostem wantowym i mostem kolejowym, między mieszkaniową dzielnicą Stogi a przemysłowymi terenami Przeróbki, blisko już do centrum Gdańska.

Stogi to dzielnica położona na Wyspie Stogi, odciętej w 1940 roku przez Wisłę Śmiałą. Tu wzdłuż plaży ciągną się piaszczyste, zalesione wydmy. Zachodnią część zajmuje Port Północny rozbudowywany od lat 70. XX wieku, nowy terminal kontenerowy oraz centrum logistyczne portu, a południe dzielnica mieszkaniowa. Nad Martwą Wisłą stoją stare domy, w lesie są liczne obiekty turystyczne oraz przedwojenne i powojenne bunkry. Stogi od Przeróbki oddziela most wantowy imienia Jana Pawła II długości 380 metrów. Zbudowany w 2001 roku jest drugi co do rozpiętości przęsł (230 metrów) mostem wiszącym w kraju. Na Wyspie Stogi jest też przemysłowa dzielnica **Przeróbka**. Przy ujściu Martwej Wisły znajduje się Twierdza Wisłoujście i Westerplatte.

zbudowano kameralną, ładnie położoną przystań kajakową, miejsce odpoczynku, do którego wąski przesmyk wśród trzcin prowadzi na kanał i dalej 200 metrów do przystani.

W Sobieszewie znajduje się rozbudowana baza turystyczna, niedaleko jest plaża, a zwodzony most prowadzi do Gdańska. To doskonałe miejsce na wypady po wyspie.

Część Mierzei Wiślanej to sztuczna **Wyspa Sobieszewska**, od 1973 roku należąca do Gdańska, ograniczona wodami Martwej Wisły i Wisły Śmiałej oraz Przekopem Wisły. W 1840 roku Wisła w czasie zimowej powodzi przelała się przez wydmy w okolicach wsi Górki, przerwała mierzeję i utworzyła nowe ujście – Przekop Wisły chroniony w rezerwacie „**Mewia Łacha**”, z miejscami odpoczynku i łęgowskimi wielu gatunków ptaków oraz siedliskiem bałtyckich fok. Na północy ciągnie się nadmorska plaża i szeroki, porośnięty sosnowym lasem wał piaszczystych wydm o wysokości do 30 metrów. Na południu zmeliorowane bagna zajmują tereny rolnicze. W 1945 roku na wyspie broniły się wojska niemieckie, a w lasach przed ewakuacją koncentrowano ludność Prus. Do dziś w lasach widać okopy i miejsca po schronach. W dawnych osadach Sobieszewo, Świbno, Przegalina i Górki, zamieszkałych przez rybaków i rolników, zachowały się stare chałupy rybackie i pojedyncze domy podcieniowe. **Sobieszewo** to popularne miejsce wypoczynku z rozwiniętą bazą turystyczną i osiedlami mieszkaniowymi. W miejscowym Domu Kultury działa izba pamięci geografa Wincentego Pola. Ze stałym łądem wyspę łączy mosty w Sobieszewie i Przegalinie oraz sezonowa przeprawa promowa między Świbnem a Mikoszewem. W miejscu mostu pontonowego z czasów powojennych, w 2018 roku zbudowano największy w Polsce **most zwodzony** – 100-lecia Odzyskania Niepodległości Polski, długości 180 metrów.

Za mostem we wsi **Wiślinka** widać nowe bloki mieszkalne i przystań żeglarską. Kolejna przystań żeglarska w Wiślinkie znajduje się 2 kilometry dalej jest dobrze ostonięta pasem trzcin. Wejście wąskim kanałem. Po drugiej stronie rzeki stoją stare, drewniane chaty w Sobieszewie i Górkach Wschodnich. W tym miejscu w ostatnim czasie powstały dwie nowoczesne przystanie żeglarskie. Dalej dopływamy do rozwidlenia Martwej Wisły i Wisły Śmiałej, skąd popłynąć można do morza lub przez przesmyk prowadzący na zachód do Gdańska. Wzdłuż Wisły Śmiałej, zwłaszcza na jej zachodnim brzegu, mieszczą się liczne mariny, przystanie żeglarskie oraz przystań kajakowa.

Górk Wschodnie to część dawnej rybackiej wsi Górki, którą zimą w 1840 roku Wisła w czasie powodzi podzieliła na dwie części. W przedwojennej bazie hydroplanów mieści się stacja ornitologiczna Polskiej

Pozbawioną nurtu Martwą Wisłą można pływać w obu kierunkach. Spływ pozwala poznać okolice Gdańska z perspektywy wody. Wzdłuż rzeki działają mariny, przystanie żeglarskie i kajakowe. Częściowo zachowała się również zabudowa z drewnianymi domami rybackimi. Nie wolno pływać Wisłą od Polskiego Haka w kierunku Westerplatte, z uwagi na duży ruch statków, pracę stoczni i jednostek portowych oraz falowanie.

Początek szlaku w **Błotniku** to nowa, duża marina i przystań kajakowa. Stąd płynięcie się na północ szeroko rozlanym starorzeczem wśród pól. W jego ujściowym odcinku znajduje się duża **Wyspa Trzciniowa**.

Niedaleko mariny w **Błotniku** ciągnie się starorzecze będące dawnym korytem Wisły odcięty od obecnego nurtu wałami Przekopu Wisły. Zasypano część koryta służącego do 2003 roku za składowisko popiołów Elektrociepłowni Gdańsk.

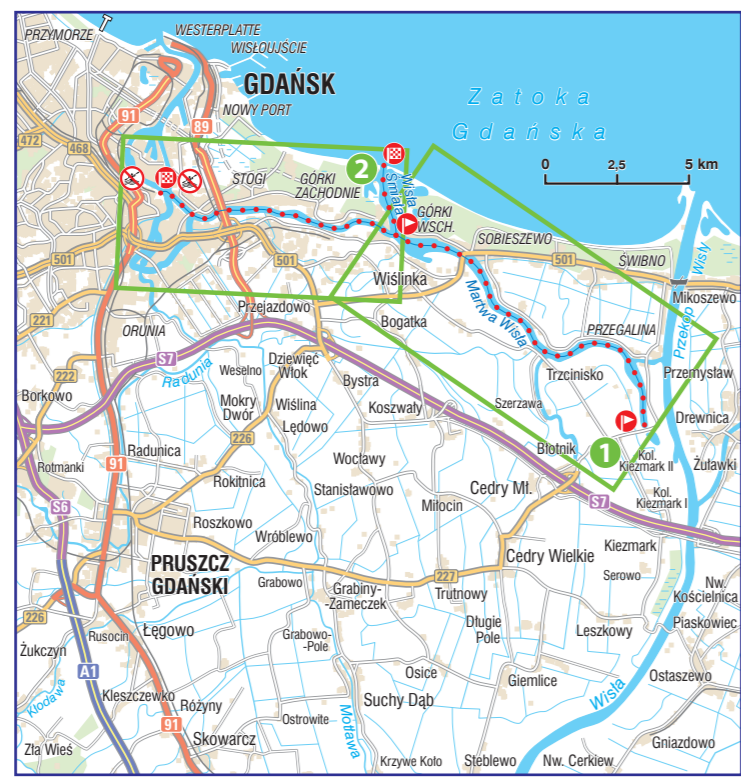
Martwą Wisłą z korytem Wisły łączy **śluzą w Przegalinie**, składająca się z nieczynnej śluzy starej i działającej nowej, która posiada potężne wrota powodziowe.

Wybudowana w 1895 roku **śluzą w Przegalinie**, położona 6 kilometrów od głównego ujścia Wisły, jest jedną z największych na Żuławach. To element sztucznego Przekopu Wisły, który skrócił jej bieg i wprowadził wprost do morza. Zmniejszyło się zagrożenie powodziowe dla Gdańska i zamulanie portu oraz ułatwiło żeglugę. Warto obejrzeć ceglane zabudowania śluzy otoczone starodrzewem. Obok stacjonują lodolamace, zimą chroniące Żuławy przed powodziami powodowanymi przez spiętrzenia lodowe.

Dalej płaskie brzegi Martwej Wisły otaczają wysokie wały przeciwpowodziowe, a za nimi pola uprawne. W Trzcianku, w pobliżu ujścia Kanału Śledziowego, działa przystań kajakowa i sklep. Płynąc w kierunku Gdańska mijamy nad lewym brzegiem widoczne wzniesienie, a u jego podnóża mieści się stocznia jachtowa.

Najwyższym punktem w okolicy jest zielone wzniesienie w **Wiślinie**, którego wysokość mierzy 50 metrów. To zrehabilitowana **hałda fosfogipsów**, dawne składowisko odpadów produkującej nawozy fabryki Fosfory. Od 1972 roku zgromadzono tu około 16 milionów ton pylących odpadów mineralnych. Po wielu protestach społecznych w 2010 roku składowisko zamknięto.

Po kilku przepłyniętych kilometrach na brzegu rozpoczynają się zabudowania turystycznej dzielnicy **Gdańsk-Sobieszewo**. W ujściu **Kanału Młynówka**

Szlak Martwej Wisły

Martwa Wisła dawniej zwana Leniwką, to zachodnie ramię delty Wisły uchodzące do Bałtyku między Brzeźnem a Westerplatte, śródlądowa droga wodna i część wewnętrznych wód Gdańska. W jej przymorskim odcinku, w ujściu Mottawy, powstał średniowieczny gród i port w Gdańsku. Tędy rzeka płynęła od rozwidlenia z Nogatem, aż do powodzi lodowej w 1840 roku, gdy powstała nowa odnoga ujściowa – Wisła Śmiała. Przekop Wisły i śluzą w Przegalinie, od 1985 roku odcięty Martwą Wisłą od głównego nurtu.

Długodystansowa trasa dla wytrwałych wodniaków to spływ Martwą Wisłą z **Błotnika** lub **Przegaliny** do **Polskiego Haka**. Trzeba tu zachować szczególną ostrożność z uwagi na duży ruch statków oraz falowanie, szczególnie przy złej pogodzie i silnym wietrze. Pływanie nie jest zalecane. Płynąc z przystani w Błotniku wzdłuż Wyspy Sobieszewskiej, mija się śluzę w Przegalinie, a dalej na coraz szerszej rzece most w Sobieszewie, ujście Wisły Śmiałej, a następnie rafinerię i stocznię.

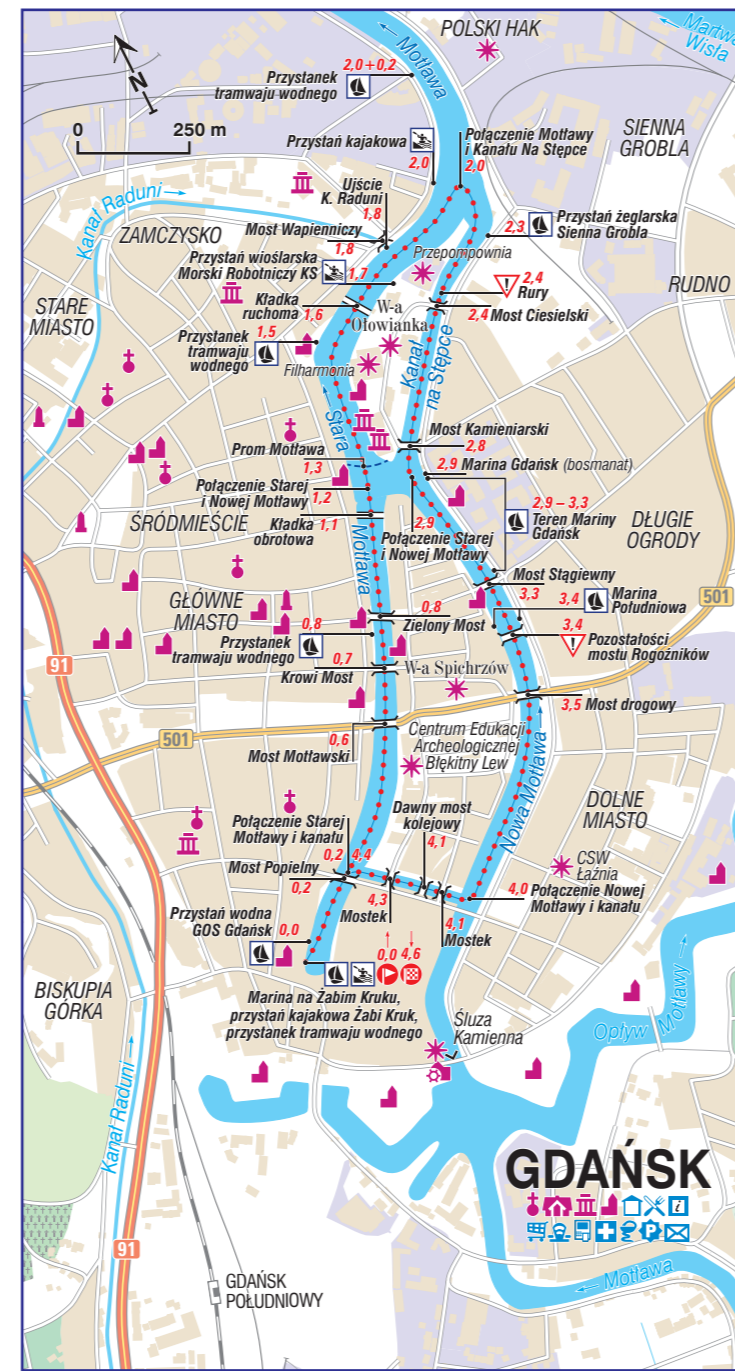
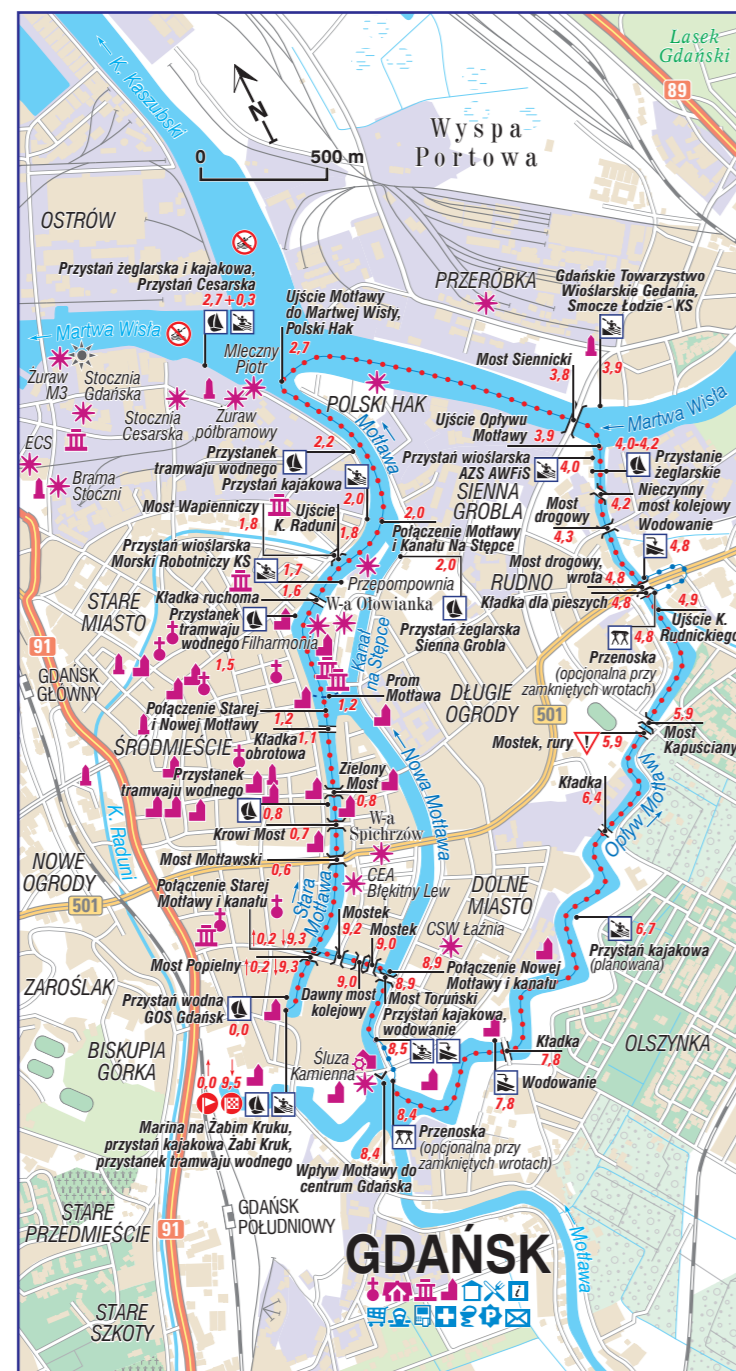
- Długość szlaku Martwej Wisły: **22,6 km**
- Liczba dni: **2**
- Liczba przenosek: **0**
- Liczba przystani kajakowych: **8**
- Rekomendowana trasa spływu: **Śluzą Przegalina (km 0,8) lub Błotnik (km 1,1 +2,5) –Polski Hak (km 20,5) lub przystań w Stoczni Cesarskiej (km 20,5 + 0,3)**
- Trudność: **szlak łatwy i nieuciążliwy**
- Propozycje etapów spływów: **Błotnik – Stocznia Cesarska (22,6 km)**
- Błotnik- Gdańsk Sobieszewo (10,4 km)**
 - Gdańsk Sobieszewo – Gdańsk Stocznia Cesarska (11,8 km)**
- Długość szlaku Wisły Śmiałej: **3 km**
- Liczba dni: **1 (2 godz.)**
- Liczba przenosek: **0**
- Liczba przystani kajakowych: **2**
- Rekomendowana trasa spływu: **Górk Wschodnie (km 3,0; rozwidlenie Martwej Wisły) – ujście Wisły Śmiałej do Bałtyku (km 0,0)**
- Trudność: **szlak łatwy i nieuciążliwy**
- Martwa Wisła**
- 20,5 + 0,3 km: Gdańsk - Miłe Miasto (Stocznia)
 - 20,5 km: Gdańsk - Przeróbka - Polski Hak, Mottawa
 - 19,3 km: Gdańsk - Przeróbka / Dolne Miasto Optyw Mottawy
 - 18,2 km: Gdańsk - Stogi
 - 17,2 km: Gdańsk - Rudniki
 - 16,8 - 17,3 km: Gdańsk - Stogi
 - 16,8 + 0,2 km: Gdańsk - Rudniki
 - 11,9 km: Gdańsk - Górk Zachodnie
 - 0,0 km: Górk Zachodnie
 - 0,8 km: Górk Zachodnie
 - 1,8 km: Górk Zachodnie
 - 2 km: Górk Zachodnie
 - 2,4: Górk Zachodnie
 - 2,7 km: Górk Wschodnie
 - 11,6/3,0 km: Wisła Śmiała
 - 11,4 km: Płonia
 - 11,2 km: Wiślinka
 - 10,9 km: Wiślinka: Stacja Wodna Wislinka Jachtklub Morski Wiślinka
 - 10,0 km: Gdańsk-Sobieszewo - Przystań Nadwiślańska
 - 9,4 km: Gdańsk-Sobieszewo Przystań Politechniki Gdańskiej
 - 9,4 km: Wiślinka: Przystań Sol Marina
 - 8,6 + 0,4 km: Gdańsk-Sobieszewo
 - 8,6 + 0,2 km: Kanał Młynówka
 - 8,6 km: Wiślinka
 - 6,1 km: Wiślinka
 - 5,0 km: Kanał Piaszkowy
 - 4,5 km: Kanał Śledziowy
 - 4,2 km: Trzcianko
 - 0,8 km: Gdańsk-Przegalina Śluzą Przegalina
 - 1,1 + 2,5 km: Błotnik
- Początek spływu

objaśnienia znaków do szlakówek Pomorskich Szlaków Kajakowych

- Szlak kajakowy, kierunek spływu
- 27.5**
0,0+0,8 8,4+1,4
Kilometr żeglony w górę rzeki (w km)
Odległość punktu do szlaku rzeki na danym kilometrze
- Początek/koniec szlaku
- Początek/koniec dziennego odcinka szlaku
- Przystań kajakowa; przystań żeglarska
- Stacja wodna; miejsce wodowania
- Przenoska, przewózka
- Niebezpieczne miejsce; elektrownia
- Jaz, spiętrzenie, próg; zakaz pływania
- Most; kładka, pomost; akwedukt; śluza
- Hodowla ryb
- Pole biwakowe; kąpielisko; plaża
- Rzeka; kanał
- Jezioro, zbiornik wodny; bagno, teren podmokły
- Kościół, klasztor; inny obiekt sakralny; kapliczka
- Zamek; muzeum; pomnik
- Pałac, dwór; zabytkowy park; leśniczówka
- Młyn; inny zabytek; ciekawy obiekt krajoznawczy
- Posterunek policji; szpital, przychodnia; apteka
- Market; sklep spożywczy; poczta
- Obiekt noclegowy; gastronomia; bankomat
- Informacja turystyczna; wiatra turystyczna; miejsce odpoczynku
- Parking; przystanek autobusowy; Miejsce Obsługi Rowerystów
- Wieża widokowa; punkt widokowy; stadion; boisko
- Rezerwat przyrody; pomnik przyrody
- Teren zabudowany; teren przemysłowy; piasek
- Las; park; łąka
- Sad, ogród; inny teren zielony; cmentarz
- Autostrada
- Droga ekspresowa
- Droga krajowa
- Droga wojewódzka
- Droga powiatowa; droga lokalna
- Droga polna, leśna
- Linia kolejowa; stacja
- Nieczynna linia kolejowa
- Lotnisko
- Granica województwa
- Park narodowy
- Park krajobrazowy

Przebieg szlaków oraz schematy przenoszek mają charakter orientacyjny

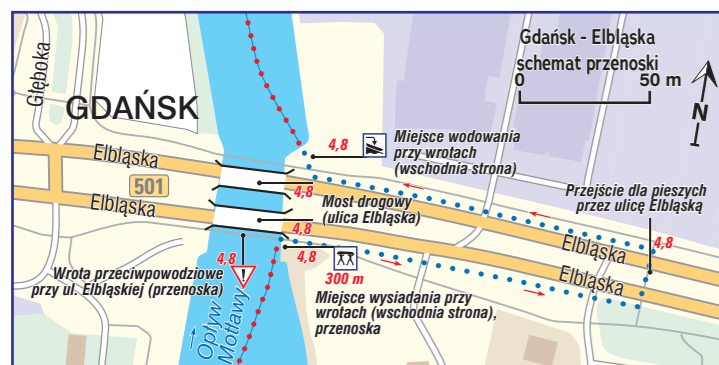
europilot
ul. St. Konarskiego 3; 01-355 Warszawa
tel./fax 22 664 90 91
e-mail: biuro@europilot.com.pl
www.europilot.com.pl

szlak kajakowy
Pętla Gdańska

Pomorskie Szlaki Kajakowe

Długość szlaku:
Wielka Pętla Gdańska 9,5 km
Mała Pętla Gdańska 4,6 km

Liczba dni:
1

Liczba przenocek:
2 (opcjonalnie dotyczy Wielkiej Pętli Gdańskiej)

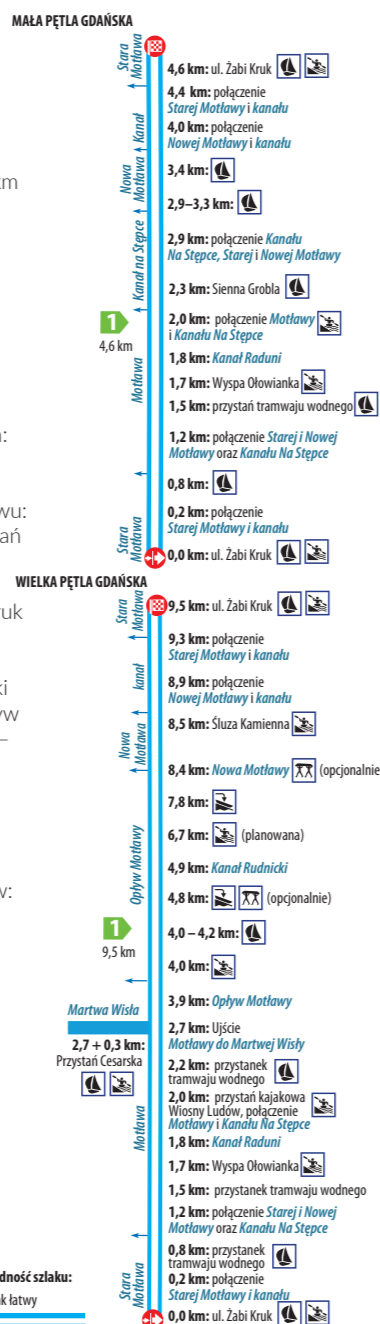
Liczba przystani kajakowych:
6

Rekomendowana trasa spływu:
Mała Pętla Gdańska: Przystań Żabi Kruk – Stara Motława – Kanał Na Stępce – Nowa Motława – Przystań Żabi Kruk

Wielka Pętla Gdańska: Przystań Żabi Kruk – Stara Motława – Motława – Polski Hak – Martwa Wisła – Optyw Motławy – Nowa Motława – Przystań Żabi Kruk

Trudność:
szlak łatwy i nieuciążliwy

Propozycje etapów spływów:
1. Mała Pętla Gdańska (4,6 km)
2. Wielka Pętla Gdańska (9,5 km)

Wielka i Mała Pętla Gdańska

Gdańsk jest jednym z niewielu miast w Polsce, które można zwiedzać z perspektywy kajakaka. To z kolei najlepszy sposób, aby poznać jego portowy charakter, zobaczyć stocznię gdańską i nabrzeża. W taki właśnie sposób przez wieki oglądali go żeglarze i flisacy, kupcy i podróżni. Sieć wodna w Gdańsku umożliwia wytyczenie kilku szlaków kajakowych. Wewnętrzne wody Gdańska składają się z **odnog i kanałów Motławy** w zabytkowym centrum miasta, **Optywu Motławy** i fragmentu **Martwej Wisły**. W centrum Gdańska są to Stara i Nowa Motława, ujściowy odcinek Motławy, Kanał na Stępce i kanał na południowym skraju Wyspy Spichrzów. Uzupełnia je Optyw Motławy, który dawniej był fosą fortyfikacji otaczających miasto. Motława i Optyw Motławy łączą się z Martwą Wisłą. Dzięki temu możliwe jest zaplanowanie kilku wyjątkowych tras kajakowych tak zwanych Wielką i Małą Pętlą Gdańską. Szlaki obu pętli kajakowych, których łączna długość wynosi ponad 12 kilometrów, z uwagi na brak nurtu można pokonywać w obu kierunkach. Na wodach Gdańska funkcjonuje kilka przystani kajakowych i żeglarskich oraz wypożyczalni sprzętu pływającego, w tym kajaków. Najstarsza, tradycyjna przystań znajduje się na **Żabim Kruku** przy klubie kajakowym. **Przystanie** ogólnodostępne zlokalizowane są przy ulicy Wiosny Ludów i Siennej Grobli na Motławie oraz przy Kamiennej Grodzi. Prywatna przystań mieści w jednym z basenów Stoczni Cesarskiej. Pływając po Gdańsku należy uważać na bardzo duży ruch statków, szczególnie w sezonie turystycznym. Najbardziej intensywny ruch jest na odcinku Motławy (Zielony Most – Polski Hak, do Mariny Gdańsk). Na pozostałych odcinkach ruch ten jest raczej sporadyczny lub tylko pływają kajakarze, jak na przykład: Optyw Motławy, Nowa Motława czy Kanał na Stępce. Mniej doświadczony kajakarsko osoby powinny wybrać wycieczkę z przewodnikiem, co zapewni większe bezpieczeństwo. Koniecznie należy przestrzegać pierwszeństwa na wodzie oraz zasad *savoir-vivre'u*, a w czasie spływu trzeba mieć na sobie kamizelkę i zachować zdrowy rozsądek.

Mała Pętla Gdańska

Spływ najlepiej rozpocząć z **przystani kajakowej Żabi Kruk**. W tym miejscu mamy do dyspozycji przystań ogólnodostępną, jak i klubową. Szlak jest łatwy i niewymagający. Po drodze mijamy **Most Popielny** (pod ulicą Toruńską). Warto zwrócić uwagę na nową zabudowę po prawej stronie rzeki, a po lewej na zabytkowe spichlerze. W jednym z nich znajduje się **Muzeum Archeologiczne** usytuowane w zabytkowym **spichlerzu „Błękitny Baranek”**. Dalej przepływamy pod szerokim mostem (ulica Podwałe Przedmiejskie) i mijamy **Krowi Most**. Między Krowim a Zielonym Mostem po lewej widzimy charakterystyczne elewacje **zespołu spichrzów**. Z kolei po prawej stronie znajduje się **przystanek tramwaju wodnego** i wypożyczalnia sprzętu pływającego. W tym miejscu możemy przerwać spływ i udać się na posiłek w otoczeniu **Starego Miasta**. Następnie

przepływamy pod **Zielonym Mostem** będącym przedłużeniem **Długiego Targu** i otwiera się przed nami wspaniały widok na **Długie Pobrzeże z przystanią statków wycieczkowych i Żurawiem**. Od tego miejsca ze względu na nasilony ruch jednostek pływających należy trzymać się prawej strony toru wodnego. Po drodze mijamy **pieszą kładkę obrotową**, która łączy **Długie Pobrzeże z Wyspą Spichrzów**. Warto zwrócić uwagę na Wyspę i jej nowoczesną zabudowę, która swym stylem nawiązuje między innymi do Rotterdamu. Obecnie Wyspa Spichrzów jest tętniącą życiem częścią miasta, w której umiejętnie połączono nowoczesność i relikty dawnych budowli magazynowych. Miejsce to jest uwielbiane zarówno przez mieszkańców miasta, jak i przez turystów. Na wysokości Żurawia mijamy **połączenie z Nową Motławą**. Dalej opływamy kolejną **Wyspę Ołowiankę** z charakterystycznym gmachem **Filharmonii Bałtyckiej** i cumującym na stałe **statkiem Sotdek**. Jest to pierwszy statek handlowy zbudowany w Polsce po II wojnie światowej, który od 1981 roku jest okrętem-muzeum. Jest to jeden z największych eksponatów na Motławie, można go dotykać, a nawet śmiało zapukać w stalowe poszycie kadłuba. Po prawej stronie widoczny jest gmach **Narodowego Muzeum Morskiego** i **Targ Rybny**. Przepływamy pod **zwozdoną kładką** i opuszczamy zabytkowe centrum Gdańska. Z prawej strony po drodze możemy wpląć pod **mostem Wapienniczym** w **Kanał Raduni**, z którego widoczna jest pochyta bryła z elewacjami ze szkła, aluminium i czerwonego betonu. To budynek **Muzeum II Wojny Światowej**. Płynąc 200 metrów dalej Motławą dopłyniemy do **przystani kajakowej Wiosny Ludów**, która powstała w dawnym doku przewozy promowej. W tym miejscu rzeka łączy się z Kanałem Na Stępce. Dalej wiedzie trasa Wielkiej Pętli Gdańska. Kontynuując spływ Małą Pętlą należy wpląć w **Kanał Na Stępce**. Początkowo po drodze mijamy **przystań żeglarską Sienna Grobla**, rury przepompowani ścieków i most drogowy na Wyspę Ołowianka. Po przepłynięciu 400 metrów kanałem, którego brzegi są dość strome, dopływamy do **Mostu Kamieniarskiego**. Wpływamy na wody Nowej Motławy. Początkowo z lewej strony mijamy pomosty **Mariny Gdańsk**, zaś z prawej strony nowoczesną zabudowę **Wyspy Spichrzów**. Przepływamy pod **Mostem Stągiewnym**, który od 2022 roku ponownie jest obiektem zwodzonym. Umożliwia on dopłynięcie jachtom i łodziom do **Mariny Południowej**, płynąc kajakiem mijamy po obu stronach pomosty nowej przystani żeglarskiej. Za przystanią widoczne są pozostałości dawnego **Mostu Rogoźników**, a dalej przepływamy pod dwoma **mostami drogowymi Podwała Przedmiejskiego**. Wpływamy na nieco szersze wody **Nowej Motławy**, gdzie z prawej strony widoczna jest nowoczesna zabudowa, a na lewym brzegu mieszczą się tereny przystani kajakowej oraz **Schodki nad Nową Motławą** – obniżone miejsce, niestety ogrodzone od strony wody. Dopływamy do **połączenia Nowej Motławy i kanału w południowej części Wyspy Spichrzów** – widoczny z prawej strony. Płyniemy 400 metrów kanałem mijając po drodze trzy mostki. Dopływamy z powrotem do Starej Motławy, gdzie kierujemy się na **przystań Żabi Kruk**, z której rozpoczynaliśmy spływ Małą Pętlą Gdańską.

Wielka Pętla Gdańska

Początek spływu to ogólnodostępna i klubowa **przystań kajakowa Żabi Kruk**. Alternatywnie można wybrać przystań, które znajdują się przy ulicy Wiosny Ludów i Siennej Grobli na Motławie, przy Kamiennej Grodzi czy w jednym z basenów Stoczni Cesarskiej. **Początkowo trasa spływu pokrywa się z Małą Pętlą Gdańską (patrz opis)**. Wspólny odcinek liczy 2 kilometry. Przepływamy po drodze pod czterema mostami i kładką obrotową, między innymi historycznymi: Krowim oraz Zielonym, który łączy Wyspę Spichrzów z Głównym Miastem. Mijamy Długie Pobrzeże i znajdujące się tam zabytki, w tym słynny Żuraw, widoczny z zupełnie innej perspektywy. Po przeciwnej stronie znajdują się dwie Wyspy, czyli Spichrzów z nowoczesną zabudową i Ołowianka, na której znajduje się oddział Narodowego Muzeum Morskiego, przy którym cumuje także SS Sotdek. Jest to pierwszy statek handlowy zbudowany w Polsce po II wojnie światowej, który od 1981 roku jest okrętem-muzeum. Jest jednym z największych eksponatów na Motławie, a przybicie „mokrej piątki” Sotdkowi to z pewnością niezapomniana pamiątka spływu kajakiem. Na Ołowiance w obiekcie dawnej elektrociepłowni z XIX wieku znajduje się Filharmonia Bałtycka, w której w sezonie letnim koncerty odbywają się na scenie plenerowej. Będąc w kajaku mamy zdecydowanie lepsze miejsce niż widownia zgromadzona na Targu Rybnym. Płynąc dalej kierujemy się ku ujściu Motławy do Martwej Wisły. Po drodze mijamy basen klubu smoczycy łodzi, ujście Kanału Raduni, z którego rozpościera się widok na industrialną bryłę Muzeum II Wojny Światowej, przystań żeglarską Sienna Grobla i przystań kajakową Wiosny Ludów. Płyniemy skanalizowaną Motławą mijając dawne tereny stoczniowe. Za zakrętem widok na **półwysp Polski Hak** (nazwa pochodzi od miejsca postoju flisaków spławiających polskie zboże), za którym Motława uchodzi do Martwej Wisły. Na lewym brzegu znajduje się **przystań żeglarska i kajakowa** powstała w **dawnym doku stoczniowym**. Na wprost widać już ogromne dźwigi i pochylnie **Stoczni Gdańskiej**. Tam jednak kajakiem płynąć już nie można. Tuż za wąskim pasem łądu zwanym **Polskim Hakiem**, ostro skręcamy w prawo na nieco spokojniejsze wody **Martwej Wisły**, gdzie otoczenie zmienia się w bardziej przemysłowy krajobraz. Płyniemy wzdłuż **Nabrzeża Flisaków** podziwiających industrialną scenę portu: cumują tu na przykład ogromne holowniki i kutry rybackie. Mijamy **Most Siennicki**, za którym po 100 metrach wpływamy z prawej strony w **Optyw Motławy**. Sam Optyw jest pozostałością budowli wodnej z XVII wieku regulującej poziom wody w fosach otaczających miasto. Wzdłuż fos ciągną się bastiony typu nowoholenderskiego również z XVII wieku – dwa z nich, leżące w zachodniej części fosy, zachowały się w całości. Latem Optyw Motławy może być zarośnięty. Początkowo mijamy przystanie wodne położone po obu stronach rzeki oraz mosty, w tym jeden nieczynny kolejowy. Dopływamy do **wrot przeciwpowodziowych** przy ulicy Elbląskiej (ruchliwa droga), jeśli są otwarte to przepływamy. **Przy wysokich stanach wody może być zamknięta**. W tej sytuacji **przenosimy kajaki** przez przejście dla pieszych za świątami

(dwuetapowe). Widok niecodzienny. Za wrotami krajobraz znów zmienia się nie do poznania. Wpływamy na obfitujące w roślinność wody Optywu Motławy, z której widać zabudowania **Dolnego Miasta**, piękne stare **kamienice** oraz **kościół Matki Bożej Bolesnej**. Najpierw mijamy z prawej strony **Zespół Szkół Samochodowych**, z lewej strony widoczne są nowe **tereny rekreacyjne Olszynki**, położone w rejonie połączenia Kanału Rudnickiego z Optywem Motławy oraz w pobliżu ulicy Zawodników i Mostu Kapuścianego. Brakuje tu pomostów kajakowych, gdyż w tym miejscu brzegi są strome. Dalej płyniemy zygakiem pamiętając, że to pozostałości po dawnej fosie. Przepływamy dość nisko pod mostem nieczynnej dawnej linii kolei wąskotorowej i pod drogowym **Mostem Kapuścianym**. Z prawej strony widoczny **Stadion Żużlowy**, a dalej z lewej strony **Szkoła Podstawowa nr 59**, przy której planowana jest przystań kajakowa (2023). Przepływamy pod kolejnymi kładkami łączącymi Dolne Miasto z Olszynką. Nie sposób nie odnieść wrażenia, że szlak w tym miejscu płynie jakby przez wieś w otoczeniu bujnej zieleni i ptactwa. Na prawym brzegu znajduje się kolejne miejsce do wodowania przy **Bastionie Wysok**. W okolicy urządzono chętnie odwiedzane **tereny rekreacyjno-parkowe**, zaś wały przeciwpowodziowe Optywu Motławy stanowią popularne miejskie trasy spacerowe i rowerowe. Na końcu Optywu Motławy dopływamy do **Śluzu Kamiennej**, na ścianie której widnieje „znak wielkiej wody” pokazujący poziom, jaki osiągnęła woda w kwietniu 1829 roku podczas jednej z największych powodzi w historii Gdańska. Śluz powstała na początku XVII wieku jako nowy element fortyfikacji miejskich. Nad śluzą znajdował się most zwodzony, który został zastąpiony stałym w połowie XIX wieku. Dla obrony w 1668 i 1672 roku śluz wyposażono w **dwie lunety** (tak zwane **Świńskie Głowy**), pomiędzy którymi ciągną się dwie **kamienne grodzie** o długości 100 metrów, naprowadzające wody Motławy na Śluzę. Na końcach grodzi stoją **cztery wieżyczki – Cztery Dziewice**, które miały uniemożliwić przejście po grodziach wrogich żołnierzy. Celem wzniesienia budowli była regulacja stanu wody w fosach i umożliwienie pracy młyna wybudowanego nieopodal śluzu. Młyn pełnił funkcję rezerwową na wypadek, gdyby nieprzypałci unieruchomił inne młyny miejskie poprzez zamknięcie kanału Raduni. Możliwe było również skierowanie wody na przedmiejską okolicę, w celu zalania jej w czasie obrony miasta i uniemożliwienia dostępu do miasta od południa. **Jeśli wrota są otwarte śmiało przepływamy**. Można spróbować przepłynąć pod znajdującymi się po lewej stronie bramy zastawkami młyńskiego przepustu – wystarczy odpowiednio się pochylić. **W przypadku zamknięcia wrot** i zastawki czeka nas **przenoska**, która w ostatnim czasie została wyposażona w pomosty i ciągi piesze. Za śluzą wpływamy na **Nową Motławę**, gdzie z prawej strony znajduje się ogólnodostępna **przystań kajakowa Kamienna Grodza**. Po 400 metrach dopływamy do **Mostu Toruńskiego**. Za mostem z lewej strony kierujemy się na kanał, by po przepłynięciu trzech mostków ponownie wpląć na **Starą Motławę**. Stąd kierujemy się na **przystań Żabi Kruk**.

Pętla Gdańska

ABC KAJAKARZA

Dobijanie do brzegu, wsiadanie/wysiadanie

- » Dobijaj do brzegu pod prąd.
- » Wsiadaj/wysiadaj z kajaka ustawionego dziobem w górę rzeki.

Wywrotka

- » Po wywrotce nie odwracaj kajaka, doprowadź go do brzegu.
- » Ratuj najpierw człowieka, potem sprzęt.

Pamiętaj

- » Rzeczy zabezpiecz przed zamoczeniem (wodoszczelne worki) i zgubieniem w wodzie (przywiąż).
- » Zabierz mapę szlaku (miejsca niebezpieczne, biwaki, atrakcje).
- » Weź gotówkę.
- » Naładuj telefon.

Obserwacja

- » Obserwuj powierzchnię wody przed dziobem kajaka, zmarszczki, fale czy wiry to zapowiedź podwodnych przeszkód do ominięcia.
- » Obserwuj zmiany pogody.

Zachowanie

- » Nie wsiadaj i nie pływaj po spożyciu alkoholu.
- » Zwracaj uwagę na innych.
- » Pomagaj innym w razie potrzeby.
- » Nie przeceniamy swych sił.
- » Zachowaj ostrożność, nie pływaj samotnie.
- » Pływaj w kamizelce ratunkowej.
- » Biwakuj w bezpiecznych miejscach (nie na wyspach na rzece).
- » Śmieci pakuj w worki, zostawiaj w miejscach wyznaczonych.
- » Przed wypłynięciem zapoznaj się z trasą spływu, informacjami o rzece i pogodzie.
- » Zachowaj szlak: na przodzie grupy płynie przewodnik, na końcu ratownik lub najsprawniejsza osada.
- » Unikaj spływania przez sztuczne progi, przenieś kajak brzegiem.
- » Zapisz w telefonie numery służb ratunkowych.
- » W razie wypadku powiadom służby ratownicze.

Ważne numery telefonów:

- 112 (alarmowy)
- 601 100 100 (ratunkowy nad wodą)
- 58 3094911 (WIOŚ)
- 52 3391100 (RZGW w Bydgoszczy)
- 58 3261888 (RZGW w Gdańsku)
- 91 4411200 (RZGW w Szczecinie)
- 22 4701000 (Infolinia Wód Polskich)

Facebook: PomorskieSzlakiKajakowe
 kajaki.pomorskie.eu

